

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om badvatten;

Konsoliderad elektronisk utgåva
Senast uppdaterad 2024-06-04
Observera att endast den tryckta utgåvan gäller vid rättstillämpning

Beslutade:	2012-06-21
Bemyndigande:	22 § badvattenförordningen (2008:218)
Ikraftträdande:	2012-07-01
Ändringar:	HVMFS 2016:16, HVMFS 2024:8
Celex:	32006L0007

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid förvaltning av badvattenkvaliteten enligt badvattenförordningen (2008:218). Föreskrifterna ska tillämpas på de badvatten som kommunerna har förtecknat i sina badvattenregister.

Definitioner

2 § Termer och uttryck som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och som i badvattenförordningen (2008:218).

3 § Vid förvaltning av kvaliteten på badvatten har nedanstående termer och begrepp följande betydelse.

- Klassificering*: en indelning av badvatten i statusklasser, vilken normalt görs utifrån data från de fyra senaste badsäsongerna.
- Kontrollplan*: en plan för vattenprovtagningar under en badsäsong.
- Kortvarig förorening*: en mikrobiologisk påverkan som bedöms upphöra inom tre dygn.
- Onormal situation*: en händelse eller en kombination av händelser som påverkar badvattnets kvalitet på den berörda platsen och som inte förväntas inträffa mer än vart fjärde år i genomsnitt.
- Webbplatsen Badplatsen*: Havs- och vattenmyndighetens webbverktyg för tillgängliggörande och redovisning av badvattenkvalitet. (HVMFS 2016:16).

Register

4 § Kommunen ska ange varje badvattens namn samt X- och Y- koordinat för badvattnets provtagningsplats i badvattenregistret enligt 4 § första stycket 2 badvattenförordningen (2008:218).

Kommunen ska rapportera innehållet i registret till Havs- och vattenmyndigheten via webbplatsen *Badplatsen* senast den 30 april varje år.

Första gången som ett badvatten registreras ska kommunen beskriva skälen till att en ytvattenförekomst eller del av denna bedöms vara ett badvatten. Vid den årliga rapporteringen ska kommunen ange och beskriva skälen till eventuella ändringar i registret sedan föregående år. (*HVMFS 2016:16*).

Kontrollplaner

5 § Den kontrollplan som krävs enligt 4 § första stycket 4 badvattenförordningen (2008:218) ska innehålla uppgift om datum för planerade vattenprovtagningar. Provtagningens omfattning ska överensstämma med antalet provtagningstillfällen i *bilaga 1*.

Kommunen ska besluta samt rapportera kontrollplanen till Havs- och vattenmyndigheten via webbplatsen *Badplatsen* senast den 30 april varje år. (*HVMFS 2016:16*).

Badvattenprofiler

6 § De badvattenprofiler som krävs enligt 5 § badvattenförordningen (2008:218) ska upprättas och ses över enligt *bilaga 2*. Varje badvattenprofil får omfatta ett enda badvatten eller flera angränsande badvatten.

Kommunen ska rapportera badvattenprofiler och eventuella uppdateringar av dessa till Havs- och vattenmyndigheten via webbplatsen *Badplatsen*.

Provtagning

7 § Kommunen ska se till att provtagning genomförs enligt *bilaga 1*. Provtagningen ska ske senast fyra dagar efter i kontrollplanen angivet datum. Analysen av proven på badvatten ska utföras enligt de metoder som anges i *bilaga 3*. (*HVMFS 2016:16*).

8 § Prov som tagits under en kortvarig förorening får lämnas utan avseende och ska ersättas med prov som tagits senast sju dagar efter att den kortvariga föroreningen har upphört. Ett prov ska dessförinnan tas för att bekräfta att den kortvariga föroreningen har upphört. Sådant prov ska inte ingå vid bedömning eller klassificering av badvattenkvalitet.

9 § Vid onormala situationer får kommunen tillfälligt avbryta provtagningen enligt kontrollplanen. Provtagningen ska återupptas så snart som möjligt efter det att förhållandena har återgått till det normala och nya prover ska tas för att ersätta de prover som har uteblivit på grund av uppehållet.

Kommunen ska rapportera avbrott och ange skälen till Havs- och vattenmyndigheten via webbplatsen *Badplatsen* senast den 31 oktober varje år. (*HVMFS 2016:16*).

Rapportering av åtgärder

10 § Kommunen ska rapportera de åtgärder som har vidtagits för varje badvatten till Havs- och vattenmyndigheten via webbplatsen *Badplatsen* senast den 31 oktober varje år. (HVMFS 2016:16).

Klassificering av badvatten

11 § Klassificering enligt 7 § badvattenförordningen (2008:218) ska göras utifrån innevarande års data samt de tre föregående årens data enligt *bilaga 4*.

Kommunen ska rapportera klassificeringarna till Havs- och vattenmyndigheten via webbplatsen *Badplatsen* senast den 31 oktober varje år. (HVMFS 2016:16).

12 § Klassificering får göras utifrån mindre än fyra års data om badvattnet är nytillkommet eller om förändringar har inträffat, på grund av åtgärder som vidtagits enligt 8 § första stycket 2 badvattenförordningen (2008:218), som kan påverka klassificeringen. I det senare fallet ska endast data som samlats in efter förändringarna beaktas.

Information till allmänheten

13 § Kommunen ska se till att resultat från provtagning enligt 7-9 §§ dessa föreskrifter görs tillgängliga för allmänheten genom webbplatsen *Badplatsen* så snart som möjligt och senast tio arbetsdagar efter provtagningen. Kommunen ska även se till att övrig relevant information snarast möjligt görs tillgänglig för allmänheten via webbplatsen *Badplatsen*. (HVMFS 2016:16).

14 § Kommunen ska se till att information om badvattnets aktuella klassificering samt avrådan från bad görs tillgänglig under badsäsongen genom de symboler som anges i *bilaga 5*.

Symbolerna enligt första stycket ska genom skylt eller på annat sätt sättas upp i en väl synlig storlek.

15 § Kommunen ska se till att information om badvattnet finns tillgänglig genom en allmän beskrivning av badvattnet på ett icke-tekniskt språk, grundad på badvattenprofilen enligt 6 §.

16 § Kommunen ska se till att följande information finns om badvatten som är utsatta för en kortvarig förorening:

1. meddelande om att badvattnet är utsatt för en kortvarig förorening,
2. upplysning om antalet dagar då det rådde avrådan från bad under den föregående badsäsongen på grund av en sådan förorening, och
3. en varning, när en sådan förorening förutses eller redan finns.

17 § Kommunen ska se till att information finns om onormala situationers art och förväntade varaktighet, när sådana situationer inträffar.

18 § Kommunen ska se till att information finns om avrådan från bad och permanent avrådan från bad enligt 17 och 18 §§ badvattenförordningen (2008:218) samt skälen för detta.

HVMFS 2012:14

Konsoliderad elektronisk
utgåva
Uppdaterad 2024-06-04

HVMFS 2012:14

Konsoliderad elektronisk
utgåva
Uppdaterad 2024-06-04

19 § Kommunen ska se till att information om badvattnet enligt 14-18 §§ finns tillgänglig under badsäsongen på en väl synlig plats i badvattnets omedelbara närhet.

Kommunerna ska på samma plats under badsäsongen informera om att allmänheten kan få ytterligare information enligt 14-18 §§ via webbplatsen *Badplatsen* samt att där även finns information om

1. badvattenregister enligt 4 § första stycket 2 badvattenförordningen (2008:218),

2. klassificering av badvattnet enligt 11 §, badvattenprofil enligt 6 § och resultat från provtagning enligt 13 § badvattenförordningen (2008:218), (*HVMFS 2016:16*).

3. orsaker och åtgärder enligt 8 § 1-2 badvattenförordningen (2008:218) och de åtgärder som vidtagits för att förhindra att badande utsätts för föroreningen, samt

4. när badvatten är utsatta för en kortvarig förorening, förhållanden som kan leda till kortvariga föroreningar, sannolikheten för en sådan förorening och dess sannolika varaktighet, orsakerna till föroreningen och de åtgärder som vidtagits för att förhindra att badande utsätts för föroreningen och för att hantera dess orsaker.

Allmänna råd

Till 4 § badvattenförordningen (2008:218)

Med ett stort antal badande bör avses ungefär 200 personer i genomsnitt per dag med beaktande av tidigare erfarenheter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 juli 2012 när Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2008:8) om badvatten upphör att gälla. Detta datum ska även ändringsföreskrifterna HVMFS 2011:16 och HVMFS 2012:13 upphöra att gälla.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 12 maj 2016. (*HVMFS 2016:16*)

Dessa föreskrifter träder i kraft den 4 juni 2024. (*HVMFS 2024:8*)

Krav på kontrollplan och provtagning av badvatten

Provtagningstillfällen

Ett prov ska tas strax innan varje badsäsong inleds. Totala antalet prover ska vara minst fyra under en badsäsong inräknat det prov som tas i anslutning till badsäsongens början. Om badvattnet har en badsäsong på högst åtta veckor räcker dock tre prover.

Provtagningen ska fördelas över hela badsäsongen och intervallet mellan provtagningstillfällena i kontrollplanen får inte överstiga en månad. (HVMFS 2016:16).

Badsäsongens längd per län anges nedan:

- 21 juni – 20 augusti Län: K, M, N och O
- 21 juni – 15 augusti Län: AB, C, D, E, F, G, H, I, S, T, U, W och X
- 15 juli – 15 augusti Län: Y, Z, AC och BD

Provtagningsplatsen

Kontrollpunkten ska vara den plats i badvattnet där flest personer förväntas bada eller där den största risken för föroreningar förväntas enligt badvattenprofilen. Vattendjupet vid kontrollpunkten ska om möjligt vara minst en meter och provet ska tas på 30 centimeters djup. Provtagning ska genomföras vid varje enskild kontrollpunkt.

Provtagningskärl

Provbehållarna ska vara sterila vid provtagningstillfället. Detta ska ske genom sterilisering i autoklav i 121°C under minst 15 minuter eller torrsterilisering vid 160-170°C i minst en timme. Alternativt kan provbehållarna vara sådana som av tillverkaren steriliserats med strålning.

Provbehållaren ska vara genomskinlig och av ofärgat material (glas, polyeten eller polypropen) med en minsta volym om 250 ml.

Provtagningsförfarande

Provtagning ska utföras med aseptisk teknik för att förhindra oavsiktlig kontaminering.

Proverna ska märkas med vattenfast penna både på provbehållaren och i protokollet.

Proverna ska under hela transporten fram till ankomsten till laboratoriet skyddas från allt ljus samt förvaras i en temperatur på 4°C ± 3°C.

Tiden mellan provtagning och analys ska vara så kort som möjligt och analysen bör ske samma dag. Om detta inte är möjligt ska analysen påbörjas inom högst 24 timmar. Under den tiden ska proverna förvaras mörkt och vid en temperatur på 4°C ± 3°C.

Analysomfattning

De analyser som ska utföras på varje enskilt prov är:

- Intestinala enterokocker (cfu/100 ml) samt
- Escherichia coli (cfu/100 ml).

Badvattenprofilen

1. Den badvattenprofil som avses i 6 § ska bestå av följande:
 - a) En beskrivning av badvattnets fysikaliska, geografiska och hydrologiska egenskaper som är relevanta för tillämpningen av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, badvattenförordningen (2008:218) och dessa föreskrifter samt en beskrivning av sådana egenskaper hos andra ytvatten i tillrinningsområdet för det aktuella badvattnet om ytvattnet kan vara en föroreningskälla.
 - b) En bestämning och bedömning av föroreningskällor som kan påverka badvattnet och skada de badandes hälsa.
 - c) En bedömning av risken för utbredning av cyanobakterier.
 - d) En bedömning av risken för utbredning av makroalger och/eller alger.
 - e) I de fall då bedömningen enligt b) ovan visar att det finns risk för kortvarig förorening ska det även finnas information om
 - förväntad karaktär, frekvens och varaktighet hos den förväntade kortvariga föroreningen,
 - detaljerna när det gäller alla återstående föroreningsorsaker samt de åtgärder som vidtagits och tidsplanen för att eliminera föroreningskällorna,
 - de åtgärder som vidtagits vid kortvariga föroreningar samt namn, adress och telefonnummer till de organ som är ansvariga för dessa åtgärder.
 - f) Kontrollpunktemas placering.

2. Badvattenprofiler ska ses över regelbundet och vid behov uppdateras. Frekvensen och omfattningen av översynen ska fastställas på grundval av vilken typ av förorening det är fråga om och hur allvarlig den är. De ska dock som ett minimum uppfylla bestämmelserna och äga rum med åtminstone den frekvens som anges i följande tabell:

Aktuell klassificering av badvattnets kvalitet	Utmärkt kvalitet	Bra kvalitet	Tillfredsställande kvalitet	Dålig kvalitet
Översyn ska omfatta aspekterna a-f i punkt 1 ovan och ska äga rum	Vid behov om klassificeringen avviker från utmärkt	Minst vart fjärde år	Minst vart tredje år	Minst vartannat år

3. Om omfattande konstruktionsarbeten eller infrastrukturförändringar har gjorts i eller i närheten av badvattnet ska badvattenprofilen uppdateras innan nästa badsäsong börjar.

4. Informationen enligt 1 a och 1 b ska om möjligt lämnas på en detaljerad karta.

**De parametrar som omfattas av provtagning, bedömning
samt klassificering****För inlandsvatten**

A	B	C	D	E
Parametrar	Utmärkt kvalitet	Bra kvalitet	Tillfreds- ställande kvalitet	Analysmetoder
Intestinala enterokocker (cfu/100 ml)	200 (*)	400 (*)	330 (**)	ISO 7899-1 eller ISO 7899-2 (HVMFS 2024:8).
Escherichia coli (cfu/100 ml)	500 (*)	1 000 (*)	900 (**)	ISO 9308-3, ISO 9308-1, SS 028167:2 eller ISO 9308-2 (HVMFS 2016:16).

För kustvatten och vatten i övergångszon

A	B	C	D	E
Parametrar	Utmärkt kvalitet	Bra kvalitet	Tillfreds- ställande kvalitet	Analysmetoder
Intestinala enterokocker (cfu/100 ml)	100 (*)	200 (*)	185 (**)	ISO 7899-1 eller ISO 7899-2 (HVMFS 2024:8).
Escherichia coli (cfu/100 ml)	250 (*)	500 (*)	500 (**)	ISO 9308-3, ISO 9308-1, SS 028167:2 eller ISO 9308-2 (HVMFS 2016:16).

(*) Baserat på en 95-percentilsbedömning. Se bilaga 4.

(**) Baserat på en 90-percentilsbedömning. Se bilaga 4.

Även andra analysmetoder än de som anges i kolumn E får användas om de ger likvärdigt resultat. Om en alternativ metod används ska kommunen, efter begäran av Havs- och vattenmyndigheten, visa att metoden ifråga har likvärdig prestanda som metoderna i ovanstående tabell. (HVMFS 2016:16).

Detta gäller metoder

a) som lagligen tillverkas eller saluförs i en annan medlemsstat inom EU eller i Turkiet eller

b) som lagligen tillverkas i ett EFTA-land som har undertecknat EES-avtalet.

Klassificering av badvatten

Badvatten ska klassificeras enligt tabellen nedan. Ett badvatten som är utsatt för kortvarig förorening ska likaså klassificeras enligt tabellen under förutsättning att:

i) adekvata åtgärder vidtas, inklusive övervakning, system för tidig varning och kontroll för att, genom varningar eller när det är nödvändigt avrådan från bad, förhindra att badande utsätts för förorening,

ii) adekvata åtgärder vidtas för att förebygga, minska eller avlägsna föroreningsorsakerna, och

iii) att antalet prov som lämnats utan avseende enligt 8 § dessa föreskrifter, på grund av kortvarig förorening under den senaste bedömningsperioden, inte utgjorde mer än 15 % av det totala antalet prov i de kontrollplaner som har beslutats för den perioden eller inte mer än ett prov per badsäsong, beroende på vilket antal som är störst.

Klassificeras som:	Utmärkt kvalitet	Bra kvalitet	Tillfredsställande kvalitet	Dålig kvalitet
Om percentilvärdena (a) för antalet kolonibildande enheter, i badvattenkvalitetsdata för den senaste bedömningsperioden (b) är:	lika bra som eller bättre än de värden på utmärkt kvalitet som anges i kolumn B i bilaga 3	lika bra som eller bättre (d) än de värden på bra kvalitet som anges i kolumn C i bilaga 3	lika med eller bättre (d) än de värden på tillfredsställande kvalitet som anges i kolumn D i bilaga 3	sämlre (c) än de värden på tillfredsställande kvalitet som anges i kolumn D i bilaga 3

NOTER till tabellen ovan

(a) Med utgångspunkt i en uppskattning av percentilen för tiologaritmen ($\log_{10}$) av den normala sannolikhetstätheten för de mikrobiologiska data som samlats in vid ett visst badvatten erhålls percentilvärdet på följande sätt:

i) Ta $\log_{10}$ -värdet för antalet kolonibildande enheter (cfu) i den datamängd som utvärderas (om nollvärde erhålls, ta i stället $\log_{10}$ -värdet av den lägsta detektionsgränsen för den använda analysmetoden).

ii) Beräkna det aritmetiska medelvärdet av $\log_{10}$ -värdena (μ).

iii) Beräkna standardavvikelsen för $\log_{10}$ -värdena (σ).

Den övre 90-percentilspunkten för datasannolikhetstätheten erhålls genom följande ekvation: övre 90-percentil = antilog ($\mu + 1,282 \sigma$).

Den övre 95-percentilspunkten för datasannolikhetstätheten erhålls genom följande ekvation: övre 95-percentil = antilog ($\mu + 1,65 \sigma$).

(b) Med "senaste bedömningsperiod" avses de senaste fyra badsäsongerna eller, i förekommande fall, den period som framgår av 12 § dessa föreskrifter.

(c) "Sämlre" betyder att koncentrationen uttryckt i cfu/100 ml är högre.

(d) "Bättre" betyder att koncentrationen uttryckt i cfu/100 ml är lägre.

Symbol för att informera om avrådan från bad**Symboler för att informera om badvattnets klassificering**

HVMFS 2012:14

Konsoliderad elektronisk
utgåva
Uppdaterad 2024-06-04

Tillfredsställande badvattenkvalitet

★ ★ ★ Utmärkt
★ ★ Bra
★ Tillfredsställande
— Dålig

Dålig badvattenkvalitet

★ ★ ★ Utmärkt
★ ★ Bra
★ Tillfredsställande
— Dålig